

Kynda fyri krákunum

Tað er ikki neyðugt at kynda fyri krákunum, plagdu tey eldru at siga, tá hurðar stóðu á glopp, so at hitin slapp úr húsunum. Sannleikin er tó, at okkara hús eru so ótøtt, at vit kynda fyri krákunum, hóast hurðar og vindeygu eru afturlatin. Vit spilla fyri uml. 75 milliúnir krónur um árið gjøgnum hitan, sum seyrar úr húsum okkara

Flestu av føroysku húsum leka hita, tí tað er alt alt ov nógvur gjóstur. Tað svarar til uml. 75 milliúnir krónur, sum vit brenna út í tóma luft um árið, greiðir Baldvin Hardarson frá. Seinastu árin hevur hann ferðast runt í Føroyum og gjørt gjósturskanningar við hitamyndum av húsum.

Nýbyggingar

Nýggj føroysk bygningsreglugerð kemur í gildi tann 1. januar 2017. Ein áseting verður, at luftskiftið má ikki fara upp um 1,5 litur luft pr sekund pr m². Og frá árskriftinum mugu nýbyggingar ikki brúka meir enn 70 kWh pr m² pr.ár.

Í nøkur ár hevur Hitamyndir bjóðað seg fram at gjósturskanna og taka hitamyndir av nýggjum húsum. Kanningin verður gjørd á tann hátt, at eitt undir- og yvirtrýst verður skapt í húsinum, tá dampsperran er gjørd. Um húsið ikki lýkir krøvini, verður leitað eftir feilunum, myndir verða tiknar við einum infrareyðum myndatóli, sum avdúka hvar lekar eru. Í flestum førum er talan um smávegis feilir, ið er lætt og biligt at umvæla, sammett við kostnaðin av nýta ov nógv olju í árávis.

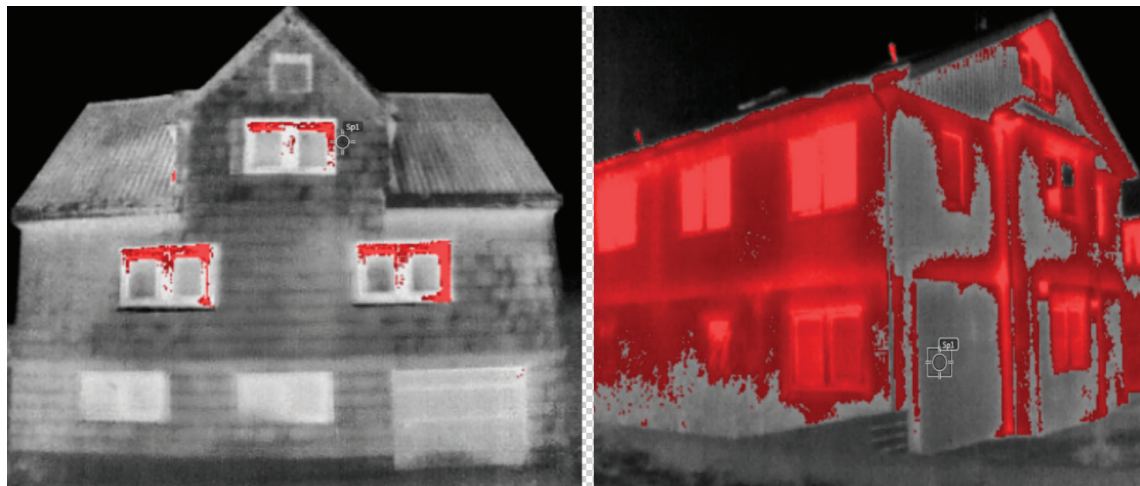
Hús fukta

Um ynskist, tekur Hitamyndir eisini royndir fyri fukt í húsum. Við sínari servitan og útgerð kann Baldvin í nógvum førum finna fuktturpulleikar millum skins og hold. Trupulleikar, ið sum oftast enda við soppi við tíðini og sostatt kunnu gerast ein stór út-reiðsla.

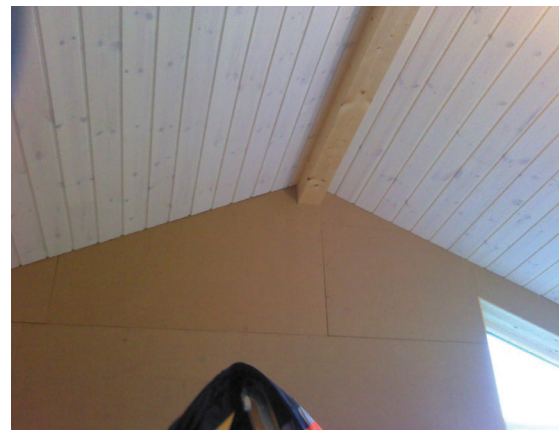
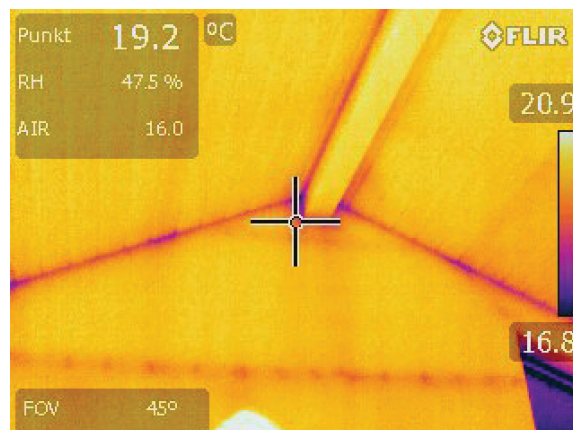
Nógv hevur verið frammi í fjølmiðlum um gølur innan stórar byggi-verkætlanir í Føroyum. Ein av hesum gølum var Skúladepilin í Høvi, har tað blivu staðfestir stórir lekar og nógvur gjóstur. Um ein gjósturskanning hevði verið gjørd áðrenn skúlin bleiv handaður, varð eingin gøla.

Húsasmiðirnir gera so gott teir kunnu, men kortini kemur meiri enn so fyri, at teir gera feilir. Ongin ger eitt ringt arbeiði við vilja, men í mongum førum vita teir ikki betri. Summir kunnu tí taka til lættari loysnir, tí teir halda tær vera nóg góðar.

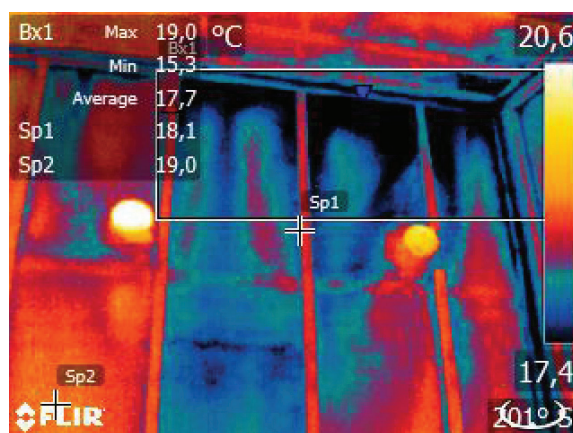
Hansara royndir siga, at tað serliga er í samankomingini millum betong og træ, í vegg- og taksamlingum at feilarnir eru. Nógvir megna ikki at tætta nóg væl og rætt í hesum samankomingunum.

Her visir myndatólið við reyðum, hvar tað er í heitari en kaldasta punkt á húsinum

Her er nýbyggingur í lagi. Myndin er tikin í einari av íbúðunum, ið Bústaðir hava latið byggja

Her er nýbyggingur við nógvum gjóstri. Verður einki gjørt, so kemur upphitingin at kosta munadi meira enn neyðugt

Orkumerking

Tá vit keypa strúkijarn, vaskmaskinu, køliskáp og líknandi, hyggja vit altíð eftir AA-merkinum, hvussu nógvan streym, tólið brúkar. Hví gera vit ikki tað sama, tá vit byggja nýggj hús? Sjálvandi skulu vit kannað, hvør orku-nýtslan hjá húsinum er, sigur Baldvin Haldarson og heldur, at tey, ið byggja sær nýggj hús, áttu at sett krøv til byggiharran, um at orkukanning vórðu gjørdar av húsinum, áðrenn húsin vóru handaði teimum.

Orkumerking skuldi verið á øllum húsum. Øll áttu at vita, hvussu nógv kWh teir brúka pr upphitaðan m² pr ár. So kunnu tey samanbera.

Húsaeigara kunnu sjálvir rokna sína orkunyttslu út. Grundreglan er, at ein litur av olju er ca 10 kWh. Siga vit at húsin hjá kundinum eru upphitað 100 m² og hann brúkar 2500 litrar

árliga, so hava vit tøluni at rokna brúkið út. 10 kwh x 2500 litrar av olju er 25000 kwh. Hesar 25000 kwh deila vit síðani við 100 = 250 kwh pr. fermetur pr. ár. Eldri hús áttu ikki at

nýtt meira en einar 115-120 kwh pr m² ár.

Baldvin sigur, at roknistykkið oman fyri er helst ikki lætt at skilja hjá vanligum fólki, men hann bjóðar

seg fram at hjálpa fólki at gera ein útrokning, so tey ikki sita við eini ov stórarí oljurokning.

– Hitamyndir hava eisini gjósturskannað nakrar íbúðir fyri Bústaðir.

Íbúðirnar eru gjørdar eftir donskum byggireglum og brúka ikki nógv orku, tí tær eru gjørdar eftir forskriftinum. Nýtslan í hesum íbúðum er 50 til 60 kWh pr m² pr. ár.

Hitamyndir hava eisini kannað nøkur hús, sum eru 2 ár og yngri, har húsaeigarin ikki var nøgdur. Hesi húsin vóru ikki gjósturskannað í byggitíðini. Húsin vóru bygd við somu bjálvingartjúkd og tilfari sum Bústaðir hava nýtt, men hóast tað, so brúktu tey meira orku enn íbúðirnar hjá Bústøðum. Orsøkin var, at teir sum høvdu bygt, ikki høvdu verið nóg ansnir við byggingini. Í miðal var nýtslan 128 kWh pr m² pr. ár. í hesum húsum. Hon átti ikki at verið meira enn nýtslan hjá bústøðum, uml. 50 – 60 kWh pr m² pr. ár.